

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 26 септември 2022 г.
(OR. en)

12793/22

Междуетноституционално досие:
2022/0300(NLE)

FRONT 332
COWEB 99
MIGR 269

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 23 септември 2022 г.

До: Генералния секретариат на Съвета

№ док. Ком.: COM(2022) 491 final

Относно: Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА за подписване, от името
на Съюза, на Споразумението между Европейския съюз и
Република Северна Македония относно оперативните дейности,
провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана
в Република Северна Македония

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 491 final.

Приложение: COM(2022) 491 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 23.9.2022 г.
COM(2022) 491 final

2022/0300 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за подписване, от името на Съюза, на Споразумението между Европейския съюз и Република Северна Македония относно оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Северна Македония

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Една от задачите на Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Агенцията) е да си сътрудничи с трети държави във връзка с областите, обхванати от Регламента за европейската гранична и брегова охрана (Регламент (ЕС) 2019/1896), „включително чрез евентуално оперативно разполагане в трети държави на екипи за управление на границите“¹. По-конкретно Агенцията, като част от европейската гранична и брегова охрана, трябва да гарантира европейското интегрирано управление на границите², един от компонентите на което е сътрудничеството с трети държави в областите, обхванати от Регламента за европейската гранична и брегова охрана, с акцент по-специално върху съседните трети държави и държавите на произход или транзитно преминаване на незаконни мигранти³. Агенцията може да си сътрудничи с органите на трети държави, компетентни по въпросите, обхванати от регламента, доколкото това е необходимо за изпълнението на нейните задачи⁴, и може да извършва действия, свързани с европейското интегрирано управление на границите на територията на трета държава, със съгласието на тази трета държава.

Съгласно член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 при обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът сключва споразумение за статута със съответната трета държава. Такова споразумение за статута следва да се основава на образеца, който Комисията е изготвила, както е предвидено в член 76, параграф 1 от същия регламент. Комисията прие този образец на 21 декември 2021 г.⁵

По време на пика на европейската миграционна и бежанска криза стотици хиляди мигранти и лица, търсещи убежище, пристигнаха в Европейския съюз през Западните Балкани, като Република Северна Македония (Северна Македония) се оказа един от основните маршрути за незаконно смесено движение, предимно от Гърция към Сърбия. Въпреки че оттогава броят на пристигащите в Европейския съюз намалел, миграционният маршрут през Северна Македония все още се използва интензивно. Официалният брой на незаконно пристигналите в Северна Македония през 2021 г. възлиза на 20 874 души. Хората, които се движат незаконно, продължават да бъдат мишени на организирани престъпни групи, занимаващи се с контрабанда на хора. Те са изложени на риск от нарушения на правата на човека по маршрута. Петима мигранти са починали през 2021 г., докато са преминавали през територията на страната.

През 2017 г. Европейската комисия започна преговори със Северна Македония за споразумение за статута въз основа на предишния Регламент за европейската гранична и брегова охрана (Регламент (ЕС) 2016/1624). Преговорите приключиха успешно с парафирането на 18 юли 2018 г. на проекта за споразумение за статута от Комисията и

¹ Член 10, параграф 1, буква ф) от Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана.

² Член 71, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896.

³ Член 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2019/1896.

⁴ Член 73, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896.

⁵ Съобщение СОМ(2021) 829 — образец на споразумение за статута в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624

Северна Македония. Споразумението за статута обаче не беше своевременно подписано, а през 2019 г. гореспоменатият регламент беше отменен и заменен с Регламент (ЕС) 2019/1896.

На 29 юли 2022 г. Съветът упълномощи Комисията да започне преговори със Северна Македония за споразумение относно оперативните дейности, които да се извършват от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Северна Македония. Европейската комисия, от името на Европейския съюз, и Северна Македония проведоха преговори по споразумението на 25 август 2022 г. Комисията счита, че целите, определени от Съвета в неговите указания за водене на преговорите, са постигнати и че споразумението е приемливо за Съюза.

Приложеното предложение за решение на Съвета представлява правното основание за подписването на Споразумението между Европейския съюз и Република Северна Македония относно оперативните дейности, извършвани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Северна Македония.

Положение на асоциираните към Шенген държави

Настоящото предложение доразвива достиженията на правото от Шенген в областта на управлението на външните граници. При все това Съюзът няма правомощия да сключи споразумение за статута със Северна Македония по начин, който обвързва Норвегия, Исландия, Швейцария и Лихтенщайн. За да се гарантира, че граничните служители и другите компетентни служители, изпратени от тези държави в Северна Македония, се ползват със същия статут като предвидения в бъдещото споразумение за статута, в съвместни декларации, приложени към споразумението, следва да се посочи, че е желателно да бъдат сключени подобни споразумения между Северна Македония и всяка от тези асоциирани държави.

Настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета. Следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

• **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Засилването на контрола по границите на Северна Македония ще окаже положително въздействие върху управлението на външните граници на Съюза, както и на границите на самата Северна Македония. Сключването на споразумение за статута ще бъде в съответствие с по-широките цели и приоритети за сътрудничество, определени в Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Северна Македония⁶.

Сключването на споразумение за статута би могло също така да подпомогне по-широките усилия и ангажименти на Европейския съюз за по-нататъшно развитие на способностите с цел да се допринесе за управлението на реакцията при кризи и да се

⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:02004A0320\(03\)-20210909&qid=1663937652800&from=en](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:02004A0320(03)-20210909&qid=1663937652800&from=en)

насърчи сближаването по въпросите на външната политика и сигурността между Съюза и Северна Македония.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание за настоящото предложение са член 77, параграф 2, буква б) и буква г) и член 79, параграф 2, буква в) от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 5 от ДФЕС.

Компетентността на Европейския съюз да сключва споразумение за статута е предвидена изрично в член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896, който гласи, че „[п]ри обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът [...] сключва споразумение за статута със съответната трета държава“.

Съгласно член 3, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съюзът разполага с изключителна компетентност за сключването на международни споразумения, когато това е предвидено в законодателен акт на Съюза. В член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 се предвижда, че Европейският съюз „сключва споразумение за статута със съответната трета държава“. Следователно споразумението, което предстои да бъде подписано и сключено със Северна Македония, е от изключителната компетентност на Европейския съюз. В съответствие с член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 предложеното споразумение за статута ще се основава на образеца на споразумение, прието от Комисията по отношение на новите елементи, като същевременно ще се използва текстът на споразумението, което вече беше постигнато със Северна Македония през 2018 г.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Необходимост от общ подход

Едно споразумение за статута ще даде възможност за разполагане в Северна Македония на европейски екипи за гранична и брегова охрана от Европейската агенция за гранична и брегова охрана, като се използват всички възможности, предлагани от Регламент (ЕС) 2019/1896. Без такъв инструмент може да се използва само двустранно разполагане от държавите членки за разработване и прилагане на европейско интегрирано управление на границите и за подпомагане на Северна Македония в управлението на значителен брой мигранти, които се стремят да преминат транзитно през нейната територия. Следователно е необходим общ подход за по-добро управление на границите на Северна Македония.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Тъй като това ще бъде ново споразумение, оценка или проверки за пригодност на съществуващите инструменти не биха могли да бъдат извършени. Не е необходима оценка на въздействието за договарянето на споразумение за статута.

• Основни права

В съответствие със съображение 88 от Регламент (ЕС) 2019/1896 Комисията ще направи оценка на положението с основните права, свързано с областите, обхванати от

споразумението за статута в Северна Македония, и ще информира Европейския парламент за това.

Предвиденото споразумение ще съдържа практически мерки, свързани със зачитането на основните права, и ще гарантира пълното зачитане на основните права по време на дейностите, организирани въз основа на споразумението. Споразумението ще предвижда независим и ефективен механизъм за подаване на жалби съгласно съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2019/1896, за да се наблюдава и гарантира зачитането на основните права във всички дейности, организирани въз основа на споразумението.

- **Защита на данните**

Ако разпоредбите на споразумението за статута, свързани с прехвърлянето на данни, се различават съществено от образца на споразумение за статута, се провежда консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните относно тези разпоредби.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Споразумението за статута само по себе си няма да доведе до финансови последици. Действителното разполагане на екипи за гранична охрана въз основа на оперативен план би довело до разходи, поети от бюджета на Агенцията. Бъдещите операции въз основа на споразумение за статута ще се финансират със собствените ресурси на Агенцията, както е предвидено в годишния бюджетен цикъл на Съюза.

Вноската на Съюза за Европейската агенция за гранична и брегова охрана вече е част от бюджета на Съюза, както е посочено в заключенията на Съвета към Споразумението за многогодишната финансова рамка.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията ще осигури подходящ мониторинг на изпълнението на споразумението за статуса.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за подписване, от името на Съюза, на Споразумението между Европейския съюз и Република Северна Македония относно оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Северна Македония

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, букви б) и г) и член 79, параграф 2, буква в) от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 5 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) При обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896¹ на Европейския парламент и на Съвета предвижда Съюзът да сключи споразумение за статута със съответната трета държава въз основа на член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
- (2) На 29 юли 2022 г. Съветът упълномощи Комисията да започне преговори с Република Северна Македония за сключване на споразумение относно оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Северна Македония (наричано по-долу „споразумението“).
- (3) Тези преговори приключиха успешно с парафиране на споразумението.
- (4) Настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета²; следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане,
- (5) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания³, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на

¹ Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

² Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).

³ Протокол (№ 22) относно позицията на Дания (ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 299—303).

настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящото решение представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящото решение Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

- (б) Споразумението следва да бъде подписано от името на Съюза при условие за сключването му на по-късна дата. Декларацията, приложена към Споразумението, следва да бъде одобрена от името на Съюза,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Подписването на Споразумението между Европейския съюз и Република Северна Македония относно оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Северна Македония (наричано по-нататък „споразумението“), се одобрява от името на Съюза, при условие че посоченото споразумение бъде сключено.

Текстът на споразумението е приложен към настоящото решение.

Член 2

Декларацията, приложена към настоящото решение, се одобрява от името на Съюза.

Член 3

Генералният секретариат на Съвета изготвя акта за предоставяне на пълни правомощия за подписване на споразумението на лице(ата), посочено(и) от Комисията, при условие че споразумението бъде сключено.

Член 4

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*